

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOCŁAWKU**

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
Miasta Włocławek w 2023 roku**

Włocławek, marzec 2024 r.

Spis treści		
1.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	3
2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	8
3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	10
4.	Stan sanitarny pływalni i kąpielisk	11
5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi	14
6.	Środowisko pracy i choroby zawodowe	17
7.	Środki zastępcze („dopalacze”)	19
8.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży	19
9.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	21
10.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	22
11.	Promocja zdrowia	24
12.	Oddział Laboratoryjny	26
13.	Wnioski	28

W 2023 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej we Włocławku na terenie miasta Włocławka i Powiatu Włocławskiego przeprowadzili łącznie 3631 kontroli i wizytacji. Były to kontrole i wizytacje wynikające z bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

W roku 2023 Oddział Laboratoryjny wykonał łącznie 11722 badań; w tym 9213 badań próbek materiału biologicznego ludzkiego oraz 1372 badań próbek wody, 900 badań próbek żywności oraz 237 badań środowiska pracy.

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń

W ramach systemu nadzoru epidemiologicznego gromadzono i analizowano informacje o zachorowaniach, zakażeniach, biologicznych czynnikach chorobotwórczych, zgonach oraz ogniskach epidemicznych, w tym związanych z opieką zdrowotną. W omawianym okresie nie przywleczono na teren naszego miasta chorób wysoce zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

*Wybrane choroby zakaźne w Powiecie Włocławskim i Mieście Włocławek w latach 2021-2023
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców*

Lp.	Jednostka chorobowa	2021				2022				2023			
		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność	
		Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat
1	Płonica (szkarlatyna)	4	3	3,72	3,52	20	19	18,57	22,25	22	39	21,69	47,35
2	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1,22
4	Ospa wietrzna	98	183	90,96	214,24	510	408	473,34	477,64	897	633	884,18	768,54
5	Krzusiec	0	0	0	0	2	0	1,86	0	7	2	6,90	2,43
6	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	0	0,93	0	2	3	1,86	3,52	0	1	0	1,22
7	Wirusowe zapalenie wątroby – ogółem	1	0	0,93	0	2	2	1,86	2,35	23	13	22,67	15,78
8	Wirusowe zapalenie wątroby – typu A	0	0	0	0	0	1	0	1,17	0	0	0	0
9	Wirusowe zapalenie wątroby – typu B	1	0	0,93	0	1	1	0,93	1,17	16	13	15,78	15,78
10	Wirusowe zapalenie wątroby – typu C	0	0	0	0	1	0	0,93	0	7	0	6,90	0
11	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe – ogółem	112	90	103,95	105,36	102	85	94,67	99,51	104	67	102,51	81,35
12	Bakteryjne zatrucia pokarmowe – Salmonelozy	15	9	13,93	10,54	6	7	5,57	8,2	27	16	26,62	19,43
13	Inne Salmonelozy (zakażenia pozajelitowe)	1	0	0,93	0	1	0	0,93	0	2	4	1,98	4,86
14	Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	45	40	41,76	46,83	136	97	126,22	113,55	45	35	44,36	42,49
15	Borelioza	30	23	27,85	26,93	10	18	9,29	21,08	18	25	17,75	30,36
16	Nowo wykryte zakażenie HIV	3	1	2,79	1,17	9	0	8,36	0	5	1	4,93	1,22

17	AIDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Grypa – ogółem (przypadki potwierdzone)	0	0	0	0	0	2	0	2,35	6	13	5,92	15,79
19	Gruźlica	9	6	8,36	7,03	15	3	13,92	3,51	15	6	14,79	7,28

W 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku zgłoszono 2288 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń (w 2022 roku – 5886 przypadków), które podlegały obowiązkowi zgłaszania. Z powodu zgłoszonych chorób hospitalizowano 358 osób. Odnotowano 35 zgonów, których przyczyną były choroby zakaźne. Najczęstszą przyczyną zgonów były posocznice (49%). Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zejść śmiertelnych (60%) odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat.

Kontynuowano działania związane z monitorowaniem sytuacji epidemiologicznej zakażeń SARS-CoV-2. Ogólna liczba przypadków była niższa niż w 2022 roku. W okresie sprawozdawczym na terenie naszego miasta odnotowano 617 przypadków zakażeń SARS-CoV-2. Z dniem 1 lipca 2023 r. odwołano na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Monitorowano sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i zakażeń oraz prowadzono nadzór nad osobami przebywającymi w obiektach przeznaczonych do zakwaterowania dla cudzoziemców oraz realizacją szczepień ochronnych u dzieci i osób dorosłych, przebywających na terenie Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

W związku z zagrożeniem dla zdrowia publicznego związanym z wystąpieniem zachorowań na ospę małą, monitorowano sytuację epidemiologiczną w tym zakresie. Nie zgłoszono przypadków podejrzenia zakażenia lub zachorowania na ospę małą.

Wybrane choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych zależna jest od poziomu ich realizacji. Szczepienia ochronne są najlepszą formą profilaktyki chorób zakaźnych. Są skuteczną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne oraz kształtowania odporności całej populacji (prewencja zbiorowa). Wysoki odsetek zaszczepionych osób (co najmniej 95%) zapewnia odporność populacyjną, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób oraz chroni przed zachorowaniem również osoby nieuodpornione, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą skorzystać z tej formy profilaktyki.

W 2023 roku z grupy tych chorób nie wystąpiły zachorowania na odrę, różyczkę, świnkę, tężec, poliomyelitis i błonicę.

Spośród chorób zakaźnych objętych rutynowym nadzorem epidemiologicznym, ospa wietrzna należy do grupy chorób najczęściej występujących. W przypadku ospy wietrznej obserwowane jest zjawisko zmienności okresowej występowania tej choroby. W 2023 roku zgłoszono 897 zachorowań (w 2022 roku – 510 zachorowań). Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 0-14 lat – 93% ogółu zachorowań. Szczepienia ochronne przeciw ospie wietrznej nadal obejmują tylko osoby z grup ryzyka.

W przypadku krztuśca od kilku lat obserwujemy niewielką liczbę zachorowań, zarejestrowano 7 przypadków (w 2022 roku – 2 przypadki).

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych różniących się zarówno wywołującymi je patogenami jak i objawami klinicznymi, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia. Występowanie ich związane jest z warunkami higieny przygotowywania i spożywania potraw w środowisku domowym oraz utrzymywaniem właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W 2023 roku, podobnie jak w ubiegłych latach nie rejestrowano przypadków zatruc grzybami, jadem kiełbasianym, włośnicy, czerwonej bakteryjnej i wirusowego zapalenia wątroby typu A; nie odnotowano także ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 104 przypadki *bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych* (w 2022 roku – 102 przypadki); we wszystkich przypadkach ustalono czynnik etiologiczny: *Salmonella*, *Campylobacter* i *Clostridioides difficile*.

Podobnie jak w latach ubiegłych, przyczyną wszystkich zarejestrowanych *bakteryjnych zatruc pokarmowych* były pałeczki *Salmonella* – zarejestrowano 27 przypadków (w 2022 roku – 6 przypadków). Nośnikami pokarmowymi zatruc o etiologii *Salmonella* były najczęściej potrawy z jaj lub dodatkiem surowych jaj.

Wśród czynników etiologicznych *innych bakteryjnych zakażeń jelitowych* podobnie jak w poprzednich latach dominowały laseczki *Clostridioides difficile*, które stanowiły 95% ogółu tych zakażeń. Były one przyczyną 73 przypadków zakażeń jelitowych (w 2022 roku – 92 przypadków). Podobnie jak w 2022 roku były to zakażenia sporadyczne, nie notowano zakażeń w ogniskach epidemicznych zakażeń związanych z opieką zdrowotną. Większość zachorowań wystąpiła wśród osób w wieku powyżej 60 lat obciążonych przewlekłymi chorobami i poddawanych antybiotykoterapii; 2 osoby zmarły.

Zgłoszono 45 przypadków *wirusowych zakażeń jelitowych* (w 2022 roku – 136 przypadków). Najwięcej zgłoszonych przypadków dotyczyło zakażeń wywołanych przez rotawirusy – 58%. Pozostałe przypadki wywołane były przez noro- i adenowirusy.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

W 2023 roku zarejestrowano większą liczbę nowo rozpoznanych przypadków wirusowych zapaleń wątroby – 23 (w 2022 roku – 2). Zarejestrowano 16 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B i 7 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C; nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby o etiologii mieszanej B+C.

Zarejestrowano 5 nowo wykrytych zakażeń HIV.

Choroby inwazyjne

W 2023 roku z grupy chorób inwazyjnych nie rejestrowano zakażeń meningokokowych i zakażeń wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

W 2023 roku zaobserwowano wzrost zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* w porównaniu do lat ubiegłych. Odnotowano 27 przypadków *inwazyjnej choroby pneumokokowej* (w 2022 roku – 7 przypadków), które miały postać: u 9 osób posocznicy, u 2 zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, u 15 posocznicy i zapalenia płuc, a u 1 osoby posocznicy i zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. W 6 przypadkach choroba zakończyła się zgonem.

Podobnie jak w ubiegłych latach dominującą postacią kliniczną inwazyjnych zakażeń wywoływanych przez paciorkowce ropotwórcze – *Streptococcus pyogenes* była *róża* (stanowiła 62% wszystkich przypadków). Zgłoszono 15 zachorowań (w 2022 roku – 9 zachorowań); 73% ogółu zachorowań dotyczyło osób w wieku powyżej 50 lat. Inną postacią inwazyjnych zakażeń wywołanych tym patogenem była posocznica (8 przypadków) i zespół wstrząsu toksycznego (1 przypadek).

Oprócz postaci inwazyjnej zakażeń wywołanych przez paciorkowce ropotwórcze, zarejestrowano 22 przypadki *ptonicy* (w 2022 roku – 20 przypadków). Wszystkie zachorowania wystąpiły u dzieci do lat 14.

Neuroinfekcje

Od wielu lat liczba przypadków infekcyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego utrzymuje się na podobnym niskim poziomie. W 2023 roku zarejestrowano 6 przypadków neuroinfekcji (w 2022 roku – 4 przypadki), które wystąpiły pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych: 4 o etiologii bakteryjnej, 1 wirusowej i w 1 przypadku nie określono czynnika etiologicznego. Jedna osoba zmarła.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Kleszcze to pajęczaki szczególnie niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Na nadzorowanym terenie wystąpiły

tylko zachorowania na *boreliozę*. Zarejestrowano 18 przypadków tej choroby (w 2022 roku – 10 przypadków). U wszystkich chorych rozpoznano wczesną skórnią postać choroby – rumień wędrujący.

Od kilku lat przypadki boreliozy są rozpoznawane i rejestrowane przez cały rok, nawet w sezonie zimowym, szczyt zachorowań przypada jednak na miesiące letnie i wczesnojesienne. W okresie od czerwca do października zarejestrowano 61% wszystkich zachorowań.

Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, duże znaczenie w profilaktyce mają działania zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (odzież chroniąca przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszające – repelenty).

Gruźlica

W 2023 roku zarejestrowano 15 przypadków zachorowań na gruźlicę, tyle samo jak w 2022 roku; 12 nowych zachorowań i 3 wznowy; w 1 przypadku choroba zakończyła się zgonem. We wszystkich przypadkach rozpoznano gruźlicę płuc. Częściej chorowali mężczyźni – 67% ogółu zachorowań. Wszystkie zachorowania wystąpiły wśród osób dorosłych, największy odsetek zachorowań odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat – 53%. Zgłoszono 19 dodatknych wyników badań mikrobiologicznych potwierdzających zachorowania. Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, poddani leczeniu i pozostają pod opieką lekarzy specjalistów. 24 osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi prątkującymi objęto nadzorem epidemiologicznym oraz opieką lekarską (poddane zostały badaniom klinicznym i diagnostycznym). W analizowanym okresie nie wystąpiły zachorowania w ogniskach.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek kiły (w 2022 roku – 3 przypadki).

Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2023 roku zmianie uległ sposób raportowania grypy oraz zachorowań grypopodobnych. Do końca czerwca zgłoszeniu podlegały przypadki grypy rozpoznawane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych. Zgłoszono w tym okresie ogółem 1269 przypadków, w tym 598 (47%) dzieci do lat 14. Od 1 lipca zgłoszeniu do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego podlegały wyłącznie zachorowania potwierdzone dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych mających na celu izolację wirusa grypy lub wykrycie kwasu nukleinowego wirusa grypy - zgłoszono w tym okresie 248 przypadków grypy (w tym 6 przypadków potwierdzono badaniami molekularnymi), w tym 180 (73%) dzieci do lat 14. Nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

Celem ograniczenia liczby zachorowań oraz powikłań spowodowanych przez wirusy grypy, niezbędnym jest promowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania zachorowaniom poprzez upowszechnianie idei szczepień ochronnych oraz przestrzegania zasad zdrowego stylu życia. Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza metoda zapobiegania grypie i jej groźnym powikłaniom.

Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza forma profilaktyki w walce z niebezpiecznymi, często zagrażającymi życiu chorobami zakaźnymi. Rezygnacja ze szczepień ochronnych ma wymiar zarówno zdrowotny, wynikający z utraty zdrowia, jak i ekonomiczny, którego skutki odczuwa całe społeczeństwo.

W roku sprawozdawczym szczepienia ochronne realizowano zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym w 2023 roku oraz ze schematem obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży, będącym załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Oceny realizacji Programu Szczepień Ochronnych dokonano w oparciu o analizę danych uzyskanych z rocznych sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych przekazanych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia ochronne w mieście Włocławku.

Stan wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych w 1 oraz 2 roku życia utrzymał się na zbliżonym poziomie do roku ubiegłego. Obowiązkowe szczepienia ochronne w grupach dzieci i młodzieży szkolnej realizowane były na poziomie wyższym w stosunku do 2022 roku.

Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży, finansowane z budżetu Ministra Zdrowia prowadzone były przez 21 świadczeniodawców sprawujących podstawową opiekę zdrowotną oraz 1 oddział neonatologiczny. Szczepieniami objęto 18323 osoby – dzieci i młodzież do lat 19. Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane wykonywane były w 3 punktach szczepień (podobnie jak w roku 2022 działalność Poradni Chorób Zakaźnych była zawieszona).

Szczepienia obowiązkowe w grupie dzieci i młodzieży szkolnej

Szczepienia przeciwko	Wiek osoby objętej obowiązkiem szczepienia	2022	2023
		Miasto i powiat	Miasto i powiat
Gruźlicy	1. rok życia	98,7	98,6
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	1. rok życia	88,1	86,3
Rotawirusom	1. rok życia	63,5	59,8
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b	1. rok życia	48,4	49,0
Streptococcus pneumoniae	1. rok życia	57,0	57,3
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	2. rok życia	98,5	99,1
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b	2. rok życia	97,7	95,8
Streptococcus pneumoniae	2. rok życia	97,3	97,8
Odrze, śwince, różyczce	2. rok życia	75,8	77,3
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis	6. rok życia	75,7	77,7
Odrze, śwince, różyczce	6. rok życia	72,6	76,0
Błonicy, tężcowi, krztuścowi	14. rok życia	83,5	85,1
Błonicy, tężcowi	19. rok życia	83,3	83,8

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko	2021	2022	2023
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	418	427	468
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	19	38	69
Grypie	7544	7394	7603
Durowi brzuszemu	22	45	67
Ospie wietrznej	378	494	467
Streptococcus pneumoniae	322	241	198
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	164	144	270
Neisseria meningitidis	296	294	303
Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	215	223	430

W 2023 roku samorząd kontynuował realizację programów dotyczących profilaktyki grypy i zakażeń pneumokokowych oraz w I półroczu zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego. W II półroczu 2023 roku rozpoczęto realizację szczepień przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka w ramach powszechnego programu szczepień przeciw HPV, zgodnego z założeniami i celami Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Powszechny program bezpłatnych szczepień przeciw HPV skierowany był do dziewcząt i chłopców z roczników 2010 oraz 2011. We Włocławku do ww. programu przystąpiło 10 podmiotów leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 4 łagodne niepożądane odczyny poszczepienne (w 2022 roku – 4). Wszystkie osoby, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny otrzymały stosowne do występujących objawów leczenie i objęte zostały indywidualnym nadzorem epidemiologicznym.

W celu utrzymania immunogenności szczepionek prowadzono stały nadzór nad przechowywaniem, dystrybucją i transportem szczepionek w zakresie zachowania oraz monitorowania łańcucha chłodniczego. W analizowanym okresie nie stwierdzono zmian w zakresie warunków i zasad przechowywania szczepionek u świadczeniodawców. Na 25 nadzorowanych punktów szczepień, 21 wyposażonych jest w elektroniczne systemy całodobowego monitorowania temperatury.

Niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych są działania ruchów antyszczepionkowych, mające wpływ na decyzje rodziców dotyczące szczepień. W 2023 roku od obowiązku wykonania szczepień ochronnych uchylało się 27 osób, co skutkowało niezaszczepieniem 23 dzieci. W roku sprawozdawczym zgłoszono 9 nowych osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień (w 2022 roku – 2). Dwoje rodziców uchylających się od wykonania szczepień ochronnych zrealizowało ten obowiązek wobec swoich dzieci.

2. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia

Ocena stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą.

W roku 2023 roku na terenie Miasta Włocławek nadzorem objęto 117 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 155 praktyk zawodowych. Skontrolowano 77 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 52 praktyki zawodowe.

Wszystkie skontrolowane placówki udzielające świadczeń zdrowotnych (szpitale, zakłady rehabilitacji, laboratoria diagnostyczne, przychodnie oraz praktyki zawodowe) na koniec roku 2023 oceniono jako dobre.

W roku 2023 poprawie uległ stan techniczny centrum rehabilitacji działającego przy szkole wyższej we Włocławku. W obiekcie wykonano zalecenia decyzji, tj. pomalowano ściany w pomieszczeniach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. bł. ks. J. Popiełuszki we Włocławku, część oddziałów szpitalnych w dalszym ciągu nie spełnia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. PPIS we Włocławku w roku 2018 wydał decyzję nakazującą dostosowanie pomieszczeń, w których udzielane są świadczenia zdrowotne do obowiązujących wymagań w określonych terminach. W związku z prowadzonym procesem inwestycyjnym w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Włocławku i budową nowych budynków, na wniosek dyrektora szpitala przesunięto termin realizacji nałożonych obowiązków decyzji do końca 2026 roku.

Pomieszczenia pozostałych obiektów należących do podmiotów leczniczych spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych.

W placówkach służby zdrowia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne ambulatoryjne, oraz praktykach zawodowych stosowana jest głównie bielizna jednorazowa. Odzież ochronną personel podmiotów medycznych ambulatoryjnych najczęściej pierze we własnym zakresie. Natomiast w podmiotach stacjonarnych i całodobowych, stosowana jest bielizna jednorazowa, a także wielorazowego użytku. Czysta bielizna składowana jest w wydzielonych magazynach lub w zamykanych szafach, natomiast brudna umieszczana jest w koszach lub w workach znajdujących się w brudownikach. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne mają podpisane umowy na świadczenie usług pralniczych i dezynfekcyjnych, z wyspecjalizowanymi firmami.

Odpady medyczne powstające podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, zbierane są selektywnie w miejscach ich powstawania, ostre do plastikowych pojemników jednorazowych, odpornych na przekłucie lub przecięcie, pozostałe do worków foliowych, odpowiedniego koloru, umieszczonych w pojemnikach pedałowyc

lub na stelażach. Odpady te są właściwie klasyfikowane, pojemniki i worki są odpowiednio oznakowane, zabezpieczone i w większości placówek gromadzone w urządzeniach chłodniczych, znajdujących się w brudownikach lub pomieszczeniach porządkowych. Wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze posiadają aktualne umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór i transport odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwiania poprzez spalanie. Zgodnie z ustawą stosowana jest zasada bliskości, dotycząca unieszkodliwiania odpadów medycznych na obszarze województwa, na którym zostały wytworzone.

W skontrolowanych obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza opracowane są oraz wdrożone, stosowane i aktualizowane procedury sanitarno-higieniczne, w tym postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych oraz utrzymania czystości pomieszczeń, sprzętu i urządzeń. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W obiektach, w których zamontowana jest klimatyzacja, okresowe przeglądy i konserwacje urządzeń klimatyzacyjnych oraz wentylacyjnych wykonywane są na bieżąco. Placówki posiadają dokumentację potwierdzającą wykonywanie tych czynności z częstotliwością zgodną z przepisami.

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą sprzątaniami zajmują się najczęściej osoby zatrudnione w placówkach. W obiektach wydzielone są pomieszczenia służące do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymania czystości, środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, wyposażone w zlewy porządkowe. W skontrolowanych obiektach bieżąca czystość i porządek były zachowane, nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Wszystkie nadzorowane podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych zlokalizowane na terenie miasta Włocławek zaopatrywane są w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia we Włocławku. Wyjątek stanowi Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki, który korzysta z własnego ujęcia wody. Wodociągi te dostarczają wodę przydatną do spożycia przez ludzi.

Zarządzający podmiotami leczniczymi, w których udzielane są świadczenia całodobowe, stacjonarne wykonali dwukrotnie w ciągu roku badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W żadnej placówce nie stwierdzono skolonizowania instalacji ciepłej wody tymi bakteriami. W związku z tym uznano, że systemy instalacji wodnych są pod kontrolą i nie wymagają podejmowania specjalnych działań.

Ocena bezpieczeństwa epidemiologicznego w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

W związku z trwającym do końca czerwca stanem zagrożenia epidemicznego sprawdzano czy w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne przestrzegane były przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego. W podmiotach leczniczych nadal obowiązywał wzmożony reżim sanitarny, przy wejściu do obiektów i na ich terenie dostępne były dla pacjentów płyny do dezynfekcji rąk, obowiązywało zasłanianie nosa i ust przy pomocy maseczek, zachowanie dystansu społecznego a wizyty umawiane były na określoną dla pacjenta godzinę.

W skontrolowanych podmiotach leczniczych wdrożone zostały działania w zakresie zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zakażeń związanych z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych oraz zachowania właściwych standardów higieny przeprowadzano kontrole wewnętrzne w ramach których oceniano prawidłowość i skuteczność podejmowanych działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Wyniki kontroli dokumentowano i przechowywano w warunkach zabezpieczających przed zniszczeniem i dostępem osób nieuprawnionych. Kontrole prowadzono zgodnie z ustalonymi harmonogramami oraz doraźnie w razie potrzeb. W podmiotach wdrożono i stosowano procedury higieniczno-sanitarne, które na bieżąco aktualizowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, aktualne wytyczne oraz potrzeby.

Zaopatrzenie w sprzęty i materiały jednorazowe, środki indywidualnej ochrony osobistej, środki czystości było wystarczające i dostosowane do profilu wykonywanych świadczeń medycznych. Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych oraz wprowadzano środki nowej generacji. Dobierano je właściwie pod względem zastosowania, spektrum i czasu działania zgodnie z zaleceniami producentów.

W placówkach obserwowano tendencję do zastępowania wyrobów medycznych wielorazowego użytku wyrobami jednorazowymi. W podmiotach, w których zakres świadczonych usług obejmował tylko podstawową opiekę zdrowotną, w punktach szczepień oraz gabinetach diagnostyczno-zabiegowych stosowano wyłącznie sprzęty i materiały medyczne jednorazowego użytku.

Procesy sterylizacji prowadzono wyłącznie metodami gwarantującymi ich skuteczność, w których czynnikami sterylizującymi była para wodna, plazma i tlenek etylenu. Skuteczność procesów sterylizacji systematycznie sprawdzano w ramach kontroli wewnętrznej poprzez stosowanie wskaźników chemicznych, biologicznych i fizycznych. Wyniki kontroli wewnętrznej dokumentowano w rejestrach i archiwizowano.

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz opracowanymi procedurami. Odpady zbierano selektywnie do jednorazowych oznakowanych worków umieszczonych w pojemnikach lub stojakach. Odpady o ostrych końcach lub krawędziach zbierano w oznakowanych twardych pojemnikach odpornych na przekłucie.

W wyniku rozbudowy i adaptacji pomieszczeń w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Włocławku powstała Pracownia Angiografii. Ponadto, zakupiono do centralnej sterylizatorni automatyczne urządzenie do mycia i dezynfekcji endoskopów (na potrzeby poradni urologicznej).

W 2023 roku w jednym podmiocie leczniczym wykonującym ambulatoryjne świadczenia zdrowotne stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgłaszania chorób zakaźnych i biologicznych czynników chorobotwórczych. W jednym z gabinetów stomatologicznych przeprowadzono kontrolę interwencyjną w sprawie warunków sanitarno-higienicznych, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, tj. przeprowadzania kontroli wewnętrznej, postępowania z odpadami medycznymi oraz opracowania aktualnych procedur zapobiegającym zakażeniom i chorobom zakaźnym w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

3. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Na terenie Miasta Włocławek nadzorem sanitarnym objęto 1 wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę - wodociąg publiczny we Włocławku zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 96000 mieszkańców miasta oraz 4 wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć.

Zarządzającym wodociągiem publicznym we Włocławku jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku. Wodociąg zaopatrywany jest w wodę z 3 ujęć zlokalizowanych na terenie Miasta Włocławek. Produkcja wody w roku 2023 wyniosła średnio 15349 m³/dobę. W celu zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku prowadziło w ciągu całego roku kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wody wykonywano zgodnie z harmonogramem pobierania próbek uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku. Należy podkreślić, że Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Włocławku wykonywało również badania wody wykraczające poza harmonogram pobierania próbek uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku. W przypadku wystąpienia awarii na sieci wodociągowej zarządzający wodociągiem miejskim, każdorazowo wykonywał dodatkowe badania wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz w zakresie manganu, żelaza i mętności.

W próbkach wody pobranej z dwóch największych ujęć: Krzywe Błota i Zazamcze zarówno w ramach nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, jak i w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości wskaźników fizykochemicznych i bakteriologicznych. Woda była przydatna do spożycia, spełniała obowiązujące wymagania zarówno pod względem fizykochemicznym, jak i mikrobiologicznym.

W 2023 roku zakończono modernizację ujęcia Zawisłe. W ramach zadania wykonano: budynek technologiczny z częścią socjalno-biurową, podziemny zbiornik wód popłucznych, komorę wodomierzową K3a, studnię S3a i montaż nowych pomp głębinowych w istniejących już studniach. W wodzie z ujęcia Zawisłe

występowały podwyższone wartości jonu amonowego (na poziomie 0,8 mg/l – 1,17 mg/l - przy obowiązującej normie 0,5 mg/l). Powodem zaistniałej sytuacji była konieczność wpracowania się złoża filtracyjnego podczas pracy nowej stacji uzdatniania wody zgodnie z zaprojektowanym obciążeniem. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że stwierdzona niezgodność jest nieistotna i nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów wyraził zgodę na prowadzenie działań naprawczych przez okres 60 dni. Zarządzającemu wodociągiem udało się doprowadzić wodę z ujęcia Zawisłe do jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami w określonym terminie.

W roku 2023 woda z wodociągu miejskiego we Włocławku z wyjątkiem okresowego przekroczenia dopuszczalnej wartości jonu amonowego w wodzie z ujęcia Zawisłe, spełniała wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294). Mieszkańcy Miasta Włocławek korzystali z wody przydatnej do spożycia przez ludzi i bezpiecznej dla zdrowia. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku nie zgłaszano reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody z wodociągu miejskiego we Włocławku.

Nadzorem objęto również 4 urządzenia wodociągowe zlokalizowane na terenie miasta Włocławka, należące do podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć. Są to: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. bł. ks. J. Popiełuszki we Włocławku oraz 3 wodociągi zakładowe (Anwil, Geberit i RUN Chłodnia). Wodociągi należące do zakładów Geberit i RUN Chłodnia oraz wodociąg należący do Szpitala dostarczały wodę o prawidłowej jakości, zarówno pod względem mikrobiologicznym, jak i fizykochemicznym, ocenioną jako przydatną do spożycia przez ludzi.

W wodzie z wodociągu zakładowego Anwil stwierdzono skażenie mikrobiologiczne trwające 27 dni. Woda była warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi ze względu na nieprawidłowe zmiany w ogólnej liczbie mikroorganizmów w liczbie powyżej 300 jtk/1 ml. Ponadto pod względem fizykochemicznym w wodzie z wodociągu Anwil stwierdzono ponadnormatywną wartość 1,2-dichloroetanu w 1 z 11 badanych punktów na terenie zakładu, w związku z czym stwierdzono brak przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na niewielkim obszarze zakładu Anwil S.A. Do końca 2023 roku zarządzającemu nie udało się doprowadzić wody z wodociągu zakładowego Anwil do prawidłowej jakości w zakresie 1,2-dichloroetanu.

Wszystkie podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć wykonywały badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramami pobierania próbek wody uzgodnionymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku. Badania wody wykonywano w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wyniki badań wody przekazywano w terminach określonych w obowiązującym rozporządzeniu.

W roku 2023 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku przekazał do wiadomości Prezydenta Miasta Włocławek ocenę obszarową jakości wody dotyczącą wodociągów zlokalizowanych na terenie Miasta Włocławek obejmującą m.in. informacje w zakresie spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, wykaz producentów wody oraz informacje o wielkości produkcji, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobach uzdatniania, prowadzonych postępowaniach administracyjnych i prowadzonych przez producentów wody działaniach naprawczych.

4. Stan sanitarny kąpielisk i pływalni

Kąpieliska

W sezonie letnim 2023 na terenie miasta Włocławka funkcjonowało 1 kąpielisko, zlokalizowane na jeziorze Czarnym. Rada Miasta Włocławek podjęła uchwałę w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na swoim terenie. Organizatorem kąpieliska był Ośrodek Sportu i Rekreacji we Włocławku. W ramach kontroli wewnętrznej organizator ustalił z PPIS we Włocławku harmonogram pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym, systematycznie wizualnie nadzorował wodę w kąpielisku, pobierał próbki do badań laboratoryjnych w trakcie sezonu kąpieliskowego w ustalonym punkcie, wykonywał badania wody

z kąpieliska, dokumentował i przekazywał wyniki badań wody oraz informował osoby kąpiące się o jakości wody w kąpielisku.

Woda w kąpielisku na jeziorze Czarnym, zarówno przed rozpoczęciem sezonu, jak i w trakcie sezonu letniego była przydatna do kąpieli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Ośrodek Sport i Rekreacji we Włocławku w sezonie letnim 2023, tak jak w latach ubiegłych, był również organizatorem kąpieliska na jeziorze Wikaryjskim w Warząchewce Polskiej zlokalizowanym na terenie gminy Włocławek. Woda w kąpielisku przez cały sezon letni była przydatna do kąpieli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Obydwa kąpieliska (na jeziorze Czarnym i na jeziorze Wikaryjskim) były prawidłowo oznakowane. Na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej OSIR we Włocławku i PSSE we Włocławku oraz w serwisie kąpieliskowym zamieszczano aktualne informacje i komunikaty. Na kąpieliskach zapewniono możliwość korzystania z toalet, ustawiono kosze lub worki na odpady komunalne, które systematycznie opróżniano.

Pracownicy PSSE we Włocławku oraz organizator kąpielisk aktualizowali na bieżąco dane umieszczone w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym prowadzonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego (<http://sk.gis.gov.pl>), co dawało możliwość użytkownikom kąpielisk uzyskania bieżącej informacji dotyczącej m.in. oceny przydatności wody do kąpieli, rodzaju wywieszanej flagi, temperatury wody i powietrza, informacji o infrastrukturze kąpieliska.

Po zakończeniu sezonu 2023 dla obydwu kąpielisk (na jeziorze Czarnym i na jeziorze Wikaryjskim) dokonano klasyfikacji jakości wody na podstawie próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe. Wodę w tych kąpieliskach zaklasyfikowano jako doskonałą.

Pływalnie

W roku 2023 na terenie Miasta Włocławek nadzorem objęto 6 pływalni, w tym 3 kryte, 1 kryto-odkrytą i 2 odkryte (sezonowe). Zarządzający pływalniami ustalili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku harmonogramy pobierania próbek wody na pływalniach. Regularnie prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody i realizowali harmonogramy pobierania próbek wody.

Śród pływalni funkcjonujących we Włocławku, utrzymujące się ponadnormatywne wartości chloroformu (na poziomie 0,031-0,151 mg/l) występowały na pływalni Delfin. Decyzja dotycząca jakości wody na pływalni Delfin we Włocławku została wydana w roku 2019. Jak dotąd zarządzający wykonał część obowiązków tj. doprowadził wodę do należytej jakości w zakresie Σ THM, natomiast termin doprowadzenia wody w zakresie chloroformu przedłużono do 30.09.2024 r. przy dalszym prowadzeniu działań naprawczych. Zarządzającemu pływalnią Międzyosiedlowego Basenu Miejskiego udało się wykonać zalecenia decyzji z 2022 r. i doprowadzić jakość wody w niecce basenu sportowego i wody wprowadzanej do tej niecki z systemu cyrkulacji do obowiązujących wymagań w zakresie chloroformu.

W ciągu roku 2023 podwyższone wartości chloroformu incydentalnie występowały również na włocławskich pływalniach prywatnych oraz pływalni Zespołu Szkół Elektrycznych. Właściciele obiektów przedstawili prawidłowe wyniki w zakresie chloroformu w kolejnych badaniach.

Problemy z utrzymaniem prawidłowych wartości stężenia chloroformu w nieckach basenowych i wody wprowadzanej do niecek basenowych występowały również na basenach letnich przy ul. Lisek i basenach letnich przy Przystani Wodnej na Zalewie Włocławskim (na poziomie 0,031-0,133 mg/l). Działania podejmowane przez zarządzającego basenami letnimi nie doprowadziły do uzyskania prawidłowej jakości wody w nieckach basenowych do końca sezonu letniego 2023. Wydanie decyzji nakazującej doprowadzenie wody z basenów letnich we Włocławku do jakości zgodnej z rozporządzeniem, z uwagi na zamknięcie obiektów stało się bezzasadne.

Pod względem wskaźników mikrobiologicznych, woda w nadzorowanych pływalniach spełniała wymagania rozporządzenia przez większą część roku. Nieprawidłowości w zakresie mikrobiologicznym kilkakrotnie występowały na pływalni Delfin. W wodzie wprowadzanej do jacuzzi z systemu cyrkulacji

stwierdzono: obecność *Pseudomonas aeruginosa* w liczbie od 9-89 jtk/100 ml oraz jednorazowo *Escherichia coli* w liczbie 3 jtk/100 ml. W wodzie wprowadzanej do basenu pływackiego z systemu cyrkulacji stwierdzono obecność *Escherichia coli* w liczbie 3 jtk/100ml. W wodzie wprowadzanej do basenu do nauki pływania z systemu cyrkulacji stwierdzono: obecność *Pseudomonas aeruginosa* w liczbie od 17-21 jtk/100 ml i *Legionella sp.* w liczbie 5 jtk/100 ml. Zarządzający wyłączał niecki z użytkowania i podejmował niezwłocznie działania naprawcze w celu przywrócenia prawidłowej jakości wody. Na koniec 2023 roku, woda w ww. nieckach odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

Incydentalnie nieprawidłowości w zakresie mikrobiologicznym występowały również na prywatnej pływalni i basenach letnich przy Przystani Wodnej na Zalewie Włocławskim. We wszystkich badanych punktach na prywatnej pływalni stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h (w liczbie powyżej 300 jtk/1 ml) oraz *Pseudomonas aeruginosa* (w liczbie powyżej 80 jtk/100 ml). Na basenach przy ul. Płockiej stwierdzono obecność *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie z cyrkulacji placu zabaw i wodzie z cyrkulacji basenu (w liczbie od 2 do 52 jtk/100 ml). Zarządzający wyłączali niecki z użytkowania i po przeprowadzonych działaniach naprawczych w krótkim czasie doprowadzili wodę w nieckach basenowych i wodę wprowadzaną do niecek z systemów cyrkulacji do prawidłowej jakości w zakresie mikrobiologicznym.

Nadzór nad jakością ciepłej wody w budynkach użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach, prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w obiektach, w których, w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Badania, zarówno w ramach kontroli wewnętrznej, jak i własnego planu działania, prowadzono w kierunku skolonizowania sieci wodociągowej bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* Badania wykonywano w obiektach, w których udzielane są świadczenia zdrowotne (m.in. w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. bł. ks. J. Popiełuszki, Szpitalu Specjalistycznym „Barska”, Specjalistycznym Szpitalu Rehabilitacyjnym „Barska”), placówkach opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej, obiektach hotelarskich.

W roku 2023 w 2 obiektach na terenie Miasta Włocławek (domach pomocy społecznej) stwierdzono skażenie bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* na poziomie średnim. W próbkach wody stwierdzono obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w liczbie od 230 do 340 jtk/100 ml (przy obowiązującej normie poniżej 100 jtk/100 ml).

Skażenie bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* na poziomie wysokim stwierdzono w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W badanych próbkach wody stwierdzono obecność ww. bakterii w liczbie od 1210 do 1600 jtk/100 ml.

W związku z tym, wydano decyzje nakazujące zarządzającym ww. obiektami natychmiastowe podjęcie działań naprawczych, doprowadzenie instalacji ciepłej wody do prawidłowej jakości oraz wyłączenie z użytkowania natrysków w obiekcie, w przypadku skażenia na poziomie wysokim. Badania próbek wody wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych wykazały prawidłową jakość ciepłej wody użytkowej w obydwu domach pomocy społecznej. Kolejne badania zostaną wykonane, zgodnie z procedurą w roku 2024. Natomiast w placówce opiekuńczo-wychowawczej stwierdzono częściową poprawę jakości wody ciepłej, liczba bakterii *Legionella sp.* uległa obniżeniu, ale do końca 2023 roku nie udało się doprowadzić jakości wody ciepłej do zgodnej z obowiązującymi przepisami.

W pozostałych obiektach, zarówno należących do podmiotów leczniczych, jak i obiektach użyteczności publicznej, woda ciepła spełniała wymagania mikrobiologiczne, nie stwierdzono skażenia bakteriami *Legionella sp.*, w następstwie tego uznano, że systemy instalacji wodnych są pod kontrolą i nie wymagają podejmowania specjalnych działań.

W roku 2023 do właścicieli i zarządzających: podmiotami leczniczymi, obiektami hotelarskimi, domami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi skierowano wystąpienia, przypominające o obowiązku wykonywania badań ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*

6. Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi

Bieżącym nadzorem sanitarnym objęto:

- zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, koncentratów spożywczych i inne wytwórnie, gospodarstwa rolne);
- obiekty zajmujące się sprzedażą środków spożywczych (sklepy, markety, hurtownie, kioski, punkty sprzedaży);
- zakłady żywienia zbiorowego (restauracje, zakłady małej gastronomii oraz stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki w domach opieki społecznej i domach dziecka, stołówki pracownicze i inne zakłady);
- obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W 2023 r. w rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku w Mieście Włocławek znajdowało się 1076 obiektów. Kontrole obiektów były przeprowadzane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2023 rok. Ponadto przeprowadzano kontrole związane z poborem próbek żywności i wyrobów do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych, kontrole sprawdzające i interwencyjne, kontrole na wniosek przedsiębiorcy, kontrole akcyjne. Kontrole akcyjne dotyczyły zimowego/letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, jakości lodów z automatu, jakości wód butelkowanych oraz identyfikacji owoców miękkich pochodzących z krajów trzecich.

Łącznie przeprowadzono 353 kontrole. W części obiektów stwierdzono nieprawidłowości, nałożono 37 mandatów na kwotę 8450 zł. Wydano łącznie 21 decyzji administracyjnych, w tym 14 nakazujących wykonanie określonych obowiązków, 5 przedłużających termin ich wykonania.

Szczegółowe dane dotyczące liczby obiektów, przeprowadzonych kontroli i liczby nałożonych mandatów w mieście Włocławku w zależności od rodzaju obiektów podano w tabeli poniżej.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba mandatów/ kwota	Liczba pobranych próbek	Liczba decyzji administracyjnych nakazujących, zmieniających
Produkcja żywności	66	42	4/600 zł	44	2
Obiekty obrotu żywnością	669	238	20/3150 zł	247	13
Żywienie zbiorowe	303	70	13/4700 zł	6	6
Produkcja i obrót materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	38	3	0	3	0
Suma	1076	353	37/8450 zł	300	21

Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach zajmujących się obrotem środków spożywczych (głównie w sklepach). Najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości: sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości. Dość często występującymi nieprawidłowościami były: brudne ściany i sufity, z ubytkami farby, nieprawidłowy stan techniczny urządzeń chłodniczych, brak identyfikacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, brak wykazu składników i alergenów wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pakowanych na życzenie klienta, brak czystości pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, brak do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak na bieżąco prowadzonych zapisów wynikających z instrukcji GHP i systemu HACCP. Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości osoby odpowiedzialne karano grzywnami w drodze mandatów karnych. Większość nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych przedsiębiorcy usuwali

w ustalonych krótkich terminach przed wydaniem decyzji administracyjnych nakazujących, co potwierdzały przeprowadzone kontrole sprawdzające.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w punkcie sprzedaży lodów z automatu pobrano próbki lodów w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych. Otrzymano nieprawidłowe wyniki badań, wydano decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą zaprzestanie prowadzenia działalności do czasu przeprowadzenia skutecznej dezynfekcji automatu do lodów i przedstawienia prawidłowego wyniku badań lodów. Przedsiębiorca wykonał obowiązki wynikające z ww. decyzji i zapewnił prawidłową jakość zdrowotną produkowanych lodów.

Podjęto działania kontrolne w sklepikach szkolnych. W 4 z nich podczas kontroli stwierdzono uchybienia dot. nieprzestrzegania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach polegające na wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych o zawyżonej zawartości tłuszczu w 100 g produktu, zawyżonej zawartości cukru w 100 g produktu i zawyżonej zawartości soli w 100 g produktu oraz wprowadzaniu do obrotu napojów zawierających substancje słodzące. W jednym sklepiku stwierdzono także przechowywanie środków spożywczych niezgodne z deklaracją producenta – poza urządzeniem chłodniczym. Prowadzący działalność w trzech obiektach wycofali z obrotu kwestionowane środki spożywcze i zgodnie z pisemnym oświadczeniem przeznaczili na własny użytek oraz zapewnił prawidłowe przechowywanie środków spożywczych. W jednym przypadku wydano decyzję administracyjną nakazującą wycofanie z obrotu niedozwolonych do sprzedaży w sklepikach szkolnych środków spożywczych.

Podczas przeprowadzanych kontroli w sklepach i w zakładach żywienia zbiorowego zwracano uwagę, czy udostępniane są klientom lub konsumentom, informacje dot. wykazu składników potraw i informacje o obecności składników lub substancji pomocniczych powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, użytych przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecnych w posiłkach podawanych konsumentowi. W większości przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości (głównie w zakładach żywienia zbiorowego), wydawano zalecenia, które zostawały w krótkim czasie wykonywane.

Najwięcej kontroli w grupie zakładów produkcji żywnością przeprowadzono w przetwórni, która eksportuje środki spożywcze m.in.: do Chińskiej Republiki Ludowej i krajów arabskich.

Podobnie jak w latach poprzednich, wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej na targowiskach zlokalizowanych na terenie miasta Włocławka prowadzono monitoring w zakresie nielegalnej sprzedaży mięsa i produktów z mięsa wieprzowego oraz z dzików w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność represyjna

W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładów i usunięcia nieprawidłowości podejmowano działania represyjne: wydawano zalecenia doraźne lub decyzje administracyjne nakazujące, osoby odpowiedzialne za zaniedbania karano mandatami karnymi, przeprowadzano kontrole sprawdzające. Nałożono łącznie 37 mandatów na kwotę 8450 zł.

Większość nieprawidłowości przedsiębiorcy usuwali przed wydaniem decyzji nakazujących. Ogółem wydano 14 decyzji nakazujących dot. doprowadzenia obiektów i sprzętu do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego, zapewnienia prawidłowych warunków przy przewozie środków spożywczych, natychmiastowego zaprzestania produkcji lodów z uwagi na nieprawidłowe wyniki badań próbek lodów pobranych do badań laboratoryjnych, wycofania ze sprzedaży w sklepiku szkolnym produktów niespełniających wymogów obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie, nieprawidłowej reklamy i prezentacji mleka początkowego dla niemowląt oraz nieprawidłowego oznakowania opakowań jednostkowych herbatki dla dzieci, opracowania informacji dla konsumentów dot. szczegółowego wykazu składników produkowanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, opracowania dokumentacji GHP i systemu HACCP, w tym procedury zabezpieczenia obiektu przed szkodnikami.

W roku 2023 skierowano do Prokuratury Rejonowej we Włocławku zawiadomienie o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa w związku z prowadzonym postępowaniem dot. wprowadzania do obrotu przez internet suplementów diety niebezpiecznych dla zdrowia.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w jednym z obiektów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, prowadzącym działalność niezgodną z zakresem zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, skierowano wniosek o ukaranie przedsiębiorcy do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy – została nałożona kara pieniężna.

Interwencje konsumentów/klientów

Klienci sklepów zgłosili 20 interwencji, które dotyczyły wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości/po terminach przydatności do spożycia, nieprawidłowego sposobu przechowywania środków spożywczych i ich niewłaściwej jakości, nieprawidłowego stanu sanitarnego obiektów i urządzeń, obecności szkodników, zanieczyszczenia żywności, nieprawidłowego znakowania środków spożywczych, sprzedaży niedozwolonych środków spożywczych w sklepiku szkolnym. Potwierdzonych zostało 6 interwencji dot. wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia, nieprawidłowego przechowywania środków spożywczych (pieczywa), obecności szkodników w sklepie, niewłaściwego znakowania żywności i wprowadzania do obrotu niedozwolonej żywności w sklepiku szkolnym. W czterech przypadkach osoby odpowiedzialne ukarano mandatami karnymi w łącznej kwocie 550 zł. Przedsiębiorcy zostali zobligowani do usunięcia nieprawidłowości.

Konsumentów zakładów żywieniowych zgłosili 4 interwencje, które dotyczyły podejrzenia zatrucia pokarmowego potrawą spożytą w lokalu, obecności szkodników w potrawie, przechowywania poza urządzeniem chłodniczym żywności wymagającej chłodzenia oraz obecności szkła w potrawie. Przeprowadzone kontrole interwencyjne nie potwierdziły wnoszonych zarzutów. W dwóch obiektach stwierdzono w trakcie kontroli nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i sprzętu i brak stosownej dokumentacji, wobec czego osoby odpowiedzialne ukarano grzywnami w drodze mandatów karnych, nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 800 zł. Jeden przedsiębiorca usunął nieprawidłowości w trakcie trwania kontroli, w drugim obiekcie w krótkim odstępie czasu przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie uchybień.

Zgłoszono jedną interwencję dot. obecności martwego szkodnika w zakupionym cieście wyprodukowanym przez włocławską piekarnię. Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń oraz brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników, w obiekcie stwierdzono martwe szkodniki. Przedsiębiorcę ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w kwocie 300 zł i wydano zalecenia pokontrolne.

Ponadto, za pośrednictwem powiatowych inspektorów sanitarnych otrzymano interwencje konsumentów dotyczących obecności larw w orzechach oraz chemicznego zapachu sody oczyszczonej. Produkty te pakowano we włocławskich zakładach. Prowadzone postępowania wyjaśniające nie potwierdziły wnoszonych zarzutów.

Działania w ramach systemu RASFF

Podjęmowano czynności związane z procesem wycofywania zakwestionowanych środków spożywczych w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych). W systemie pojawiły się zgłoszenia dot. środków spożywczych, suplementów diety i wyrobów do kontaktu z żywnością z powodu:

- przekroczenia poziomu odniesienia dla obecności akryloamidu (herbatniki, chipsy warzywne),
- przekroczenia maksymalnego poziomu estrów glicydołu (rafinowany olej palmowy),
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu oraz sumy 4WWA (kakao odtłuszczone),
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych (pyłek kwiatowy, organiczne oregano, kmin rzymski),
- migracji formaldehydu (łyżka bambusowa),

- stwierdzenia obecności bakterii szkodliwych dla zdrowia: *Salmonella enteritidis*, *Salmonella infantis*, *Salmonella Virchow*, *Listeria monocytogenes* (mięso drobiowe, mięso wieprzowe, przetwory mięsne, majeranek suszony, mrożone liście limonki),
- stwierdzenia obecności pleśni (baton proteinowy),
- zmiana organoleptycznych (wyroby do kontaktu z żywnością),
- nieprawidłowego oznakowania (suplement diety),
- stwierdzenie składników niedozwolonych do stosowania w suplementach diety, tj. niedozwolonych substancji dodatkowych i nowej żywności.

W 2023 roku do systemu RASFF Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku zgłosił dwa produkty. Pierwsze zgłoszenie dotyczyło przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w mące żytniej typ 720 pobranej do badań w jednej z włocławskiej piekarni, a wyprodukowanej przez młyn z powiatu włocławskiego. Drugie zgłoszenie dotyczyło suplementu diety, który pobrano do badań w lokalnym sklepie zielarskim. W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że próbka jest napromieniowana. Próbka ta została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe oznakowanie, ponieważ środek spożywczy, który został poddany promieniowaniu jonizującemu musi być odpowiednio oznakowany.

Ocena jakości zdrowotnej próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu.

Do badań laboratoryjnych pobrano 295 próbek żywności oraz 5 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (w tym 2 próbki pobrane w obiektach obrotu żywnością). Próbki były pobierane zgodnie z Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2023 rok, natomiast dodatkowo do badań laboratoryjnych pobrano 34 próbki: w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych 20 próbek lodów z automatu w ramach kontroli akcyjnych i 5 próbek wyrobów garnażeryjnych w związku z interwencją klienta; w kierunku zanieczyszczeń fizycznych 5 próbek soków i 1 próbka lodów w związku z interwencjami klientów dot. obecności szkła w produktach; w kierunku oceny organoleptycznej 2 próbki konserw mięsnych w związku ze zgłoszeniem klienta; w kierunku kryteriów czystości 1 próbka substancji dodatkowych. 8 próbek żywności zakwestionowano. 5 próbek lodów z automatu zakwestionowano z uwagi na przekroczenie liczby Enterobacteriaceae – obecnych przy niezachowaniu standardów higieny podczas produkcji. W przypadku 2 próbek zakwestionowano oznakowanie, tj. brak informacji o napromieniowaniu suplementu diety oraz nieprawidłowości w oznakowaniu mleka następnego dla niemowląt. Zakwestionowano również 1 próbkę mąki żytniej ze względu na przekroczenie NDP (najwyższego dopuszczalnego poziomu) ochratoksyny A.

6. Środowisko pracy i choroby zawodowe

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy wykonywany przez Państwową Inspekcję Sanitarną służy ujawnianiu i ocenie zagrożeń zdrowotnych, dokonywaniu oceny narażenia zawodowego i stymulowaniu pracodawców do poprawy warunków pracy.

Ewidencją objęto 351 obiektów zlokalizowanych na terenie miasta Włocławka. W obiektach (zakładach produkcyjnych) zatrudnionych było 22523 pracowników. Przeprowadzono 107 kontroli w 96 obiektach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w ramach prowadzonych postępowań wydał 26 decyzji administracyjnych, w tym 20 decyzji zobowiązujących podmioty gospodarcze do usunięcia istniejących nieprawidłowości stwierdzonych podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych.

Zakres kontroli obejmował:

- realizację ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- ekspozycję pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki pyłowe, chemiczne, fizyczne i biologiczne,
- ekspozycję pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy,
- stosowanie substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin w działalności zawodowej,

- ocenę realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- wprowadzanie do obrotu substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin,
- wprowadzanie do obrotu i stosowanie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, kosmetyków oraz detergentów,
- stosowanie art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W zakresie higieny pracy najczęściej stwierdzane uchybienia to:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- niewłaściwy stan higieniczny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- brak wentylacji w pomieszczeniach pracy,
- przekroczone dopuszczalne wartości natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,
- niewystarczające natężenie oświetlenia na stanowiskach pracy,
- brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak okresowych szkoleń bhp pracowników,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszanin, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak rejestru pracowników, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w narażeniu z procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak przekazania do PWIS w Bydgoszczy informacji o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Kontrole sanitarne, ocena narażenia zawodowego sporządzona w oparciu o wyniki pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy oraz decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, spowodowały poprawę warunków higieny pracy w kontrolowanych obiektach oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higienicznosanitarnych. Poprawa warunków pracy podyktowana jest dokonanymi w zakładach zmianami technologicznymi, organizacyjnymi, modernizacją parku maszynowego oraz wyposażeniem pracowników w indywidualne środki ochron indywidualnych.

Na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych w środowisku pracy stwierdzono przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy w zakresie natężenia hałasu. W stosunku do przedsiębiorców, będących właścicielami zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych, prowadzone są stosowne postępowania administracyjne w celu poprawy warunków pracy.

Choroby zawodowe

W związku z postępowaniami wszczętymi w latach ubiegłych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2023 roku zgłoszono 5 podejrzeń o chorobę zawodową nabytą u pracodawców mających siedzibę na terenie Włocławka. Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w trakcie prowadzonych postępowań dotyczących chorób zawodowych ściśle współpracował z jednostką orzeczniczą I stopnia, którą jest Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Poradnia Chorób Zawodowych we Włocławku.

O wszystkich przypadkach stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej powiadamiana jest Państwowa Inspekcja Pracy – przesyłane są decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

7. Środki zastępcze („dopalacze”)

W 2023 roku przeprowadzono 4 kontrole i 8 monitoringów w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych. W trakcie kontroli oraz w monitorowanych obiektach nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na podstawie Porozumienia zawartego dnia 26 listopada 2018 r. w Warszawie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracuje z wszystkimi ww. instytucjami.

W 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku wpłynęły 33 przypadki zgłoszeń zatruc/podejrzeń zatruc substancjami psychoaktywnymi (19 - lekami, 7 - alkoholem, 6 - narkotykami, 1 - zarówno narkotykami jak i lekami).

8. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2023 roku w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku na terenie miasta Włocławka znajdowały się 104 placówki stałe oraz 65 sezonowych. Skontrolowano 48 placówek stałych oraz 23 placówki zimowego i letniego wypoczynku. Przeprowadzono łącznie 94 kontrole (71 w obiektach stałych oraz 23 w placówkach sezonowych) oceniając m. in. stan sanitarny, a także warunki nauki i pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 1 decyzję dotyczącą spełnienia warunków lokalowych w niepublicznym żłobku na terenie miasta Włocławka, w związku z planowanym zwiększeniem liczby dzieci w placówce.

Dokonując oceny stanu sanitarnego żłobków, przedszkoli i innych firm wychowania przedszkolnego nieprawidłowości stwierdzono w jednym publicznym przedszkolu, w związku z powyższym, wydano decyzję merytoryczną nakazującą doprowadzenie do właściwego stanu technicznego ogrodzenie w przedszkolu.

W 3 publicznych przedszkolach we Włocławku dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu przedszkolaków. Nieprawidłowości nie stwierdzono, dzieci korzystały ze stanowisk (stolików i krzeseł) zestawionych prawidłowo i dostosowanych do ich wzrostu.

We wszystkich skontrolowanych na terenie miasta Włocławka szkołach zapewniono uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych (indywidualne zamykane szafki, lub w salach zajęć wyznaczone półki i szuflady w szafach).

Dokonując oceny higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w 2 szkołach podstawowych i w 6 zespołach szkół (4 zespołach szkół ogólnokształcących i w 2 zespołach szkół ponadpodstawowych) stwierdzono, że zajęcia rozpoczynały się o stałej porze, a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była nie większa niż 1 godzina. Przewidziano dłuższe przerwy 15-20 minutowe przeznaczone na spożycie II śniadania lub obiadu.

Podczas kontroli placówek oświatowych w 1 szkole podstawowej i 5 zespołach szkół (2 zespołach szkół ogólnokształcących i w 3 zespołach szkół ponadpodstawowych) dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Stwierdzono, że w pracowniach chemicznych w widocznym i łatwo dostępnym miejscu wywieszono były regulaminy specjalistyczne pracowni. Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny przechowywane były w oryginalnych opakowaniach zamykanych szafach na zapleczu, posiadały karty charakterystyki i były właściwie oznakowane. Osoby pracujące z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

miały możliwość stałego korzystania z kart charakterystyk oraz ze środków ochrony indywidualnej (rękawice, fartuchy) oraz zostały przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Wydano decyzje merytoryczne w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w 1 szkole podstawowej i w 1 placówce z pobytem całodobowym na terenie miasta Włocławka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał także 4 opinie dotyczące spełnienia wymagań lokalowych oraz bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy w placówkach: niepublicznym przedszkolu, niepublicznym liceum ogólnokształcącym oraz w 2 placówkach pracy pozaszkolnej.

Dokonując oceny stanu sanitarnego żłobków, przedszkoli oraz szkół na terenie powiatu włocławskiego zakres kontroli poszerzono o zagadnienia dotyczące zaleceń ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju Legionella.

W czasie trwania kontroli z dyrektorami placówek omawiano zagadnienia dotyczące zapisów ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 sierpnia 2023 r. zgodnie z którą od 1 stycznia 2024 r. obowiązuje zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18 roku życia.

Kontrolując placówki wypoczynku zimowego oraz wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania i w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku nieprawidłowości nie stwierdzono. Otoczenie oraz pomieszczenia były utrzymane w czystości i porządku, w dobrym stanie sanitarnohigienicznym. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. W widocznych miejscach umieszczono instrukcje prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk. W miejscach przeznaczonych do zabawy i gier zespołowych znajdowały się regulaminy określające zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń i sprzętu sportowego. Organizatorzy, którzy nie zapewnili uczestnikom własnej opieki medycznej zgłosili organizację wypoczynku w placówkach służby zdrowia właściwych dla danego rejonu.

W ramach współpracy z Sekcją Profilaktyki Zdrowotnej podczas kontroli organizatorom wypoczynku pozostawiono materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące bezpiecznych ferii i wakacji.

W 2023 roku wykonano obowiązki wynikające z decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku tj.:

- w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 we Włocławku, w budynku przedszkola wymieniono podłogę w dwóch salach dla dzieci zakładając laminowane panele podłogowe. Odświeżono ściany w 3 pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla dzieci, jednym na piętrze oraz w 2 na parterze,
- w II Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika we Włocławku doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, sufity, podłogi w małej sali tenisowej, w dwóch szatniach męskich, w pokoju nauczycieli wychowania fizycznego oraz w dwóch pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla mężczyzn,
- w Szkole Podstawowej Nr 12 im. Władysława Broniewskiego we Włocławku doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i sufity w jednej sali zajęć oraz w szkolnej bibliotece,
- w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Mikołaja Kopernika we Włocławku doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i sufity w salach lekcyjnych, sanitariatach, świetlicy, pokoju nauczycielskim, szatni, gabinecie dyrektora i w sekretariacie,
- w Szkole Podstawowej Nr 23 we Włocławku doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i sufity w salach lekcyjnych, w sali do tenisa oraz przy włączu do wyjścia na dach.

W okresie przerwy wakacyjnej w szkołach prowadzone były prace konserwacyjno-przygotowawcze oraz remontowe które dotyczyły zarówno budynków jak i terenu placówek, a obejmowały m. in.:

- odświeżenie ścian w salach zajęć, w korytarzach szkolnych, w salach gimnastycznych, oraz w przebieralniach dla dziewcząt i chłopców,
- konserwację stolarki okiennej i drzwiowej,

- położenie płytek na podłogach i ścianach w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych,
- remonty pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
- wymianę wykładzin w salach lekcyjnych, wymianę podłóg w salach zajęć i w świetlicach,
- konserwację placów zabaw oraz boisk szkolnych,
- przegląd i konserwację sprzętu i wyposażenia,
- wymianę i montowanie osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania, w salach zajęć oraz szkolnych korytarzach.

W ramach przebudowy i rozbudowy budynku Szkoły Podstawowej Nr 12 powstała nowa część, która tworzy spójną całość z istniejącą szkołą podstawową oraz sąsiadującą szkołą muzyczną. W ramach powstałej powierzchni użytkowej wydzielono: 2 sale lekcyjne, świetlicę, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla dziewcząt, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla chłopców, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla NPS oraz komunikację. Obiekt zasilany jest w podstawowe media infrastruktury technicznej w tym w ciepłą wodę użytkową i instalację centralnego ogrzewania z przyłączeniem do sieci miejskiej. Świetlica i sale lekcyjne posiadają wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne wyposażone zostały w wentylację grawitacyjną wspomaganą wentylatorami mechanicznymi. W oknach zamontowano nawiewniki okienne. Budynek szkoły jest ogrodzony. Nowo powstałe pomieszczenia przeznaczone są dla maksymalnie 98 osób łącznie i są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Przebudowano i rozbudowano budynek Zespołu Szkół Muzycznych. W ramach zajmowanej powierzchni użytkowej wydzielono:

- w części rozbudowanej - salę koncertową, foyer, szatnię dla widzów, kulisy sceny, garderobę, magazyn, pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla NPS, salę śpiewu, 3 sale instrumentalne, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla dziewcząt, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla chłopców oraz przedsionek i korytarze,
- w części przebudowanej zlokalizowanej przy istniejącej sali sportowej – 2 szatnie z przyległymi pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi, pomieszczenie techniczne, korytarz oraz salę sportową i magazynek na sprzęt sportowy. Wszystkie pomieszczenia wentylowane są mechanicznie.

9. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W grupie obiektów użyteczności publicznej w ewidencji znajduje się 491 obiektów, skontrolowano 171, przeprowadzono w nich 147 kontroli, w tym skontrolowano 10 środków transportu drogowego do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

W zdecydowanej większości stan sanitarny skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry. Należały do nich dom pomocy społecznej, obiekty kulturalno-rozrywkowe, obiekty świadczące usługi hotelarskie, zakłady świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne, cmentarze, domy przedpogrzebowe oraz wszystkie skontrolowane środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, należące do zakładów świadczących usługi pogrzebowe na terenie miasta Włocławka. Negatywnie oceniono 3 obiekty.

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 obiekcie świadczącym usługi hotelarskie. Kontrola wykazała zacieki na sufitach, brudne sufity i ściany, odpryski farby na sufitach i ścianach, odbarwienia i wytarcie podłóg w pokojach i korytarzach. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystawiono decyzję nakazującą doprowadzenie obiektu do właściwego stanu technicznego w określonym terminie. Negatywnie, pod względem stanu sanitarno-higienicznego w roku 2023 oceniono również hotel o kategorii dwóch gwiazdek. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonej w latach ubiegłych, tj. m.in. brudne sufity i ściany z odpryskami tynku i farby w pokojach, korytarzach i ciągach komunikacyjnych oraz zniszczona podłoga, skutkowałą nałożeniem na właściciela obiektu decyzji nakazującej doprowadzenie pomieszczeń do właściwego stanu sanitarno-technicznego w określonym terminie. W związku z wnioskami właściciela hotelu, termin realizacji obowiązków nałożonych decyzją został przedłużony.

Pozostałe obiekty stanowiące bazę noclegową na terenie miasta oceniono pozytywnie. W obiektach przestrzegane są przepisy, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia obiektu w którym

świadczony są usługi hotelarskie. Nie wykazano nieprawidłowości w postępowaniu z bielizną czystą i brudną oraz utrzymaniem czystości. Poza świadczeniem usług noclegowych obiekty te świadczą również usługi gastronomiczne, zajmują się organizacją imprez okolicznościowych, posiadają sale konferencyjno-szkoleniowe.

Kontrolą objęto również 2 schroniska dla osób bezdomnych, prowadzone przez Caritas Diecezji Włocławskiej. W 2023 roku schronisko przy ul. Płockiej zostało przeniesione do nowo wybudowanego budynku. Budynek ten dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Udziela schronienia bezdomnym, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Obydwa obiekty dysponują odpowiednio wyposażonymi pokojami mieszkalnymi, kuchniami oraz pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi. W obiektach znajdują się magazyny bielizny i odzieży, gdzie przechowuje się odzież, koce, ręczniki, prześcieradła i pościel. Stwierdzono, iż placówki utrzymane są w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym.

Wśród obiektów użyteczności publicznej liczną grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu oraz odnowy biologicznej, w liczbie 262 stanowią 53,4 % wszystkich obiektów tej grupy. Przeprowadzono kontrole w 81 zakładach, obejmujące ocenę bieżącego stanu sanitarnego, postępowanie z bielizną czystą i brudną, prowadzenie dezynfekcji pomieszczeń i narzędzi, postępowanie z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi. Odpady niebezpieczne o właściwościach zakaźnych odbierane są przez specjalistyczne firmy, a następnie unieszkodliwiane poprzez spalanie w zakładach utylizacji odpadów medycznych, co potwierdzała stosowna dokumentacja okazywana przez przedsiębiorców podczas kontroli. W zakładach, w których wykonywane są zabiegi, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich opracowane i wdrożone są stosowne procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W roku sprawozdawczym nieprawidłowości stwierdzono w 1 zakładzie fryzjerskim. Kontrola wykazała m.in. niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny ścian i podłogi, zanieczyszczone włosami narzędzia i wyposażenie zakładu, brak mydła i ręcznika jednorazowego przy umywalce w toalecie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami pracownika ukarano mandatem karnym w wysokości 300 złotych oraz wystawiono decyzję nakazującą doprowadzenie obiektu do właściwego stanu technicznego w określonym terminie.

Przeprowadzone kontrole w obiektach świadczących usługi solarium nie wykazały nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. We wszystkich skontrolowanych obiektach zamieszczono widoczne i czytelne oznakowania o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informacje o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium. Podczas kontroli nie było osób małoletnich chcących skorzystać z usług solarium.

W sezonie letnim 2023 roku przeprowadzono kontrole terenów rekreacyjnych i obiektów małej infrastruktury. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych parków, piaskownic, placów zabaw i siłowni plenerowych był właściwy. Tereny były zadbane, utrzymane w należytym porządku, piasek w piaskownicach był wymieniony przed sezonem letnim, zamieszczono oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu i e-papierosów oraz zakazie wprowadzania zwierząt. Wszystkie skontrolowane tereny rekreacyjne oceniono pozytywnie. Skontrolowano również 2 przystanie wodne we Włocławku - obiekty i otoczenie utrzymane były w należytym stanie sanitarno-higienicznym.

10. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej polega na analizie projektowanych działań: planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury oraz technologicznych procesów, pod kątem ich wpływu na zdrowie i życie ludzi. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz na etapie planowania i następnie realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi, w taki sposób, aby podczas użytkowania obiektów nie powstały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, powodowane przyjętymi

w tym zakresie rozwiązaniami.

Stanowiska sekcji zajmowane były wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i realizowane były zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności należało:

- opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w trybie przewidzianym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć,
- uzgadnianie lub opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Planowanie przestrzenne ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W zakresie planowania przestrzennego działają na uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmian, uchwalanych przez rady gmin oraz poprzedzających je i wiążących dla planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów. Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co potwierdzały załączone do nich „Prognozy oddziaływania na środowisko”, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi planowanych do wprowadzenia zagospodarowań.

Odrębną kwestią w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć brano pod uwagę: zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych, charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię, wielkość produkcji oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczanie skutków jego realizacji, sytuowanie przedsięwzięcia względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, występowanie zbiorników wód podziemnych, ukształtowanie i przeznaczenie terenu.

Opinie wydane w 2023 r. na terenie Miasta Włocławka

Rodzaje wydanych opinii	Liczba opinii
uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	7 (w tym 1 opinia do studium)
uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	1
opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	14
uzgodnienia warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4
inne opinie, postanowienia w tym dotyczące projektów decyzji o warunkach zabudowy	89
Razem	115

Kolejnym zadaniem było uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-

higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m. in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno- użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach oraz właściwego oświetlenia.

Przeprowadzono łącznie 56 kontroli sanitarnych, w tym uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 26 obiektów budowlanych sprawdzając zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych (w trybie art. 56 ustawy Prawo Budowlane). Ponadto, w przypadku zgłoszonych inwestycji infrastruktury technicznej, a także zgłoszeń dotyczących zakończenia budowy, rozbudowy, przebudowy np.: obiektów budowlanych, które nie są w bieżącym nadzorze sanitarnym, w tym budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, garaży, budynków i hal magazynowych itp. zajmowano stanowiska w formie milczącej zgody.

Podczas przeprowadzanych kontroli w szczególności zwracano uwagę na: wykonanie obiektów zgodnie z projektem budowlanym, atesty i certyfikaty zastosowanych materiałów do budowy i wykończenia obiektów, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia przez ludzi. Ponadto sprawdzano podłączenia wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w pomieszczeniach, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i grzewczej, przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wśród obiektów kontrolowanych znalazły się między innymi: Sąd Okręgowy, przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 12, przebudowa i rozbudowa Zespołu Szkół Muzycznych, budynek Stacji Uzdatniania Wody „ZAWISŁE”, Centrum Aktywizacji i Przedsiębiorczości, Powiatowe Centrum Zdrowia, Park Handlowy B przy ul. Kapitulnej, schronisko dla bezdomnych Caritas, Dworzec PKP, Interaktywne Centrum Fajansu.

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że w roku 2023 zmniejszyła się liczba wystąpień organu o wydanie opinii dotyczących obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wiele opinii dotyczyło przedsięwzięć, których potencjalny wpływ na środowisko jest niewielki, w związku z powyższym w większości przypadków stwierdzono brak konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, co z kolei spowodowało, małą liczbę opinii dotyczących środowiskowych uwarunkowań.

11. Promocja zdrowia

W 2023 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, koordynowała i realizowała na terenie miasta Włocławek 26 programów edukacyjnych oraz interwencje nieprogramowe (kampanie społeczne, akcje informacyjno-edukacyjne, konkursy). Dyrektorzy szkół i przedszkoli z miasta Włocławka przystąpili do realizacji większości inicjatyw.

W placówkach oświatowych kontynuowane były programy z zakresu edukacji antytytoniowej takie jak: „Czyste powietrze wokół nas” dla 5 i 6 latków oraz „Bieg po zdrowie” dla kl. IV szkół podstawowych. Wymienionymi programami edukacyjnymi objęto łącznie 920 uczniów i 220 rodziców.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu inicjowano i koordynowano przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja), który w br. przebiegał pod hasłem „Potrzebujemy żywności, nie tytoniu” oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (16 listopada).

W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone były działania edukacyjne w ramach kolejnej edycji wojewódzkiej interwencji programowej pt. „Dopalacze- trzecia strona zjawiska”.

Wraz z końcem roku szkolnego 2022/2023 zakończyła się XI edycja program edukacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „Ars, czyli jak dbać o miłość?”. W programie wzięło udział 109 uczniów z 3 szkół ponadpodstawowych z naszego miasta.

Zakończono kolejną edycję programu o tematyce onkologicznej „Znamię? Znam je” z udziałem 24 szkół, w którym wzięło udział 1791 uczniów. Program będzie kontynuowany w kolejnym roku szkolnym.

W zakresie profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby realizowano program dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „Podstępne WZW”, w którym wzięły udział 3 szkoły z Włocławka obejmując edukacją 213 uczniów.

W ramach profilaktyki próchnicy zębów realizowano kolejną edycję programu pt. „*Radosny Uśmiech. Radosna Przyszłość*”, w którym wzięło udział 15 szkół podstawowych. W programie uczestniczyło 618 uczniów klas I szkół podstawowych z naszego miasta.

Do dzieci klas I-III szkół podstawowych skierowano interwencję nieprogramową pt. „*Przyjazny tornister*”. Kumulację realizacji interwencji zaplanowano na obchody Ogólnopolskiego Dnia Tornistra - 1 X 2023 r., w którym omawiano proporcję ciężkości plecaka do wagi dziecka. Edukacją objęto 1255 dzieci z 12 szkół podstawowych.

Do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców skierowany był również program edukacyjny dot. profilaktyki chorób odkleszczowych pt. „*Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami*”. Program realizowano w 24 placówkach (20 szkół podstawowych i 4 przedszkoli) Łącznie edukacją objęto 1814 dzieci (307 z przedszkoli oraz 1583 ze szkół podstawowych).

Do dzieci przedszkolnych skierowano jeszcze jedną ofertę pt. „*Skąd się biorą produkty ekologiczne*”. To program o znaczeniu żywności ekologicznej, jej jakości i wpływu na zdrowie. W programie uczestniczyły dzieci z 9 miejskich przedszkoli. Edukacją objęto 450 dzieci oraz 20 rodziców.

Podejmowano działania oświatowo-zdrowotne zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych (m.in. HIV/AIDS, HBV, HCV). W ramach profilaktyki HIV/AIDS promowano kolejną edycję działań informacyjno-edukacyjnych pod hasłem „*Czy wiesz, że ...*”, będącą kontynuacją kampanii profilaktycznej HIV/AIDS z 2020 r., kampanii KC ds. AIDS ph. „*Jedyny taki test...*”. Na stronie internetowej zamieszczono informację w związku z Międzynarodowym Dniem Pamięci Zmarłych na AIDS (15 maja), promowano Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV (20-27 listopada).

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną, kontynuowano działania profilaktyczne w zakresie realizowano kolejną wojewódzką interwencję ph. „*Dobre sposoby na zakaźne choroby*” dla dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych. Program cieszy się dużym zainteresowaniem, zarówno wśród dzieci jak i bezpośrednich realizatorów oraz dyrektorów szkół i przedszkoli z terenu miasta. Z oferty skorzystały 23 placówki (10 przedszkoli i 13 szkół podstawowych). Edukacją objęto 2900 uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców i opiekunów.

Zainicjowano wojewódzką kolejną edycję programu ph. „*Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem*”. Interwencję realizowało 14 szkół z terenu miasta. Edukacją objęto 1483 uczniów oraz rodziców.

Działania edukacyjne kierowano do wrocławskich seniorów, zapraszając do realizacji wojewódzkiej interwencji nieprogramowej ph. „*Profilaktyką w seniora*”. Przedsięwzięcie spotkało się z życzliwym przyjęciem wśród osób starszych. Łącznie edukacją objęto 120 osób.

Jak co roku propagowano ideę Światowego Dnia Zdrowia (7 IV), hasłem przyświecającym tegorocznym obchodom było „*Zdrowie dla wszystkich*”. Podjęto inicjatywy w zakresie profilaktyki zatruc grzybami. Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej, którzy posiadają uprawnienia klasyfikatorów grzybów prowadzili poradnictwo w zakresie oceny grzybów przyniesionych do PSSE we Wrocławku przez mieszkańców miasta i powiatu wrocławskiego. Na stronie internetowej i FB zamieszczano komunikaty z ostrzeżeniami celem uniknięcia zatruc grzybami.

Działania oświatowo-zdrowotne, prowadzone były w placówkach przedszkolnych, szkolnych, ochrony zdrowia, podczas rozpoczynającej się akcji letniej oraz poprzez informacje zamieszczane na stronie internetowej PSSE we Wrocławku. W ramach działań wzmacniających działania profilaktyczne w ramach akcji „*Bezpieczne wakacje*” ogłoszono konkurs plastyczny dla dzieci – uczestników letniego wypoczynku w świetlicach środowiskowych we Wrocławku. Tematem konkursu był plakat profilaktyczny ph. „*Mój pomysł na zdrowie*”.

Przy współpracy KM Policji we Wrocławku w dniu św. Krzysztofa – patrona kierowców, zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną, w ramach której kierowcy byli informowani o szkodliwości zażywania środków odurzających i konsekwencjach prawnych ich zażywania, a także otrzymywali materiały z zakresu profilaktyki używania środków zastępczych oraz alkoholu.

Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej uczestniczyli w przedsięwzięciach organizowanych przez partnerów, instytucji pozarządowych i innych jednostek, organizując punkty informacyjno-edukacyjne dla społeczności lokalnej, gdzie zainteresowani mogli uzyskać porady nt. zdrowego stylu życia bez uzależnień, zbadać poziom tlenu węgla w wydechanym powietrzu przy pomocy smokerlyzera. Prowadzono dystrybucję

materiałów oświatowych z zakresu profilaktyki uzależnień, promocji szczepień ochronnych, racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej i innych.

W związku z trwającą wojną w Ukrainie i napływem ukraińskiej ludności do Polski, w tym też do Włocławka, kontynuowano interwencję ph. „*Promocja zdrowia wśród osób przybywających z Ukrainy*”, której celem głównym jest promocja zdrowia wśród ludności ukraińskiej, zwłaszcza w zakresie promocji szczepień ochronnych.

Zadania z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowane były przy współpracy instytucji miejskich, urzędów miast i gmin powiatu włocławskiego, placówek oświatowych, placówek ochrony zdrowia, Komendy Miejskiej Policji we Włocławku oraz organizacji pozarządowych. W ramach oceny programów edukacyjnych realizowanych w placówkach oświatowych na terenie miasta przeprowadzono 86 wizytacji.

12. Oddział laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku funkcjonuje jako laboratorium badawcze, które w 2023 roku przeprowadziło niżej wymienione badania:

- wody,
- żywności,
- środowiska pracy,
- materiału biologicznego ludzkiego

zgodnie z wymaganiami normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

W skład Oddziału Laboratoryjnego wchodzi 2 laboratoria:

- *Sekcja Badań Mikrobiologicznych*
- *Sekcja Badań Fizykochemicznych.*

Podczas przeprowadzania badań w Oddziale Laboratoryjnym stosuje się metody opublikowane w aktach prawnych, znormalizowane metody badawcze (polskie oraz angielskojęzyczne normy), metodyki placówek naukowo-badawczych oraz procedury badawcze własne. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 600 nadany w 2005 r. przez Polskie Centrum Akredytacji, co potwierdza wysoką jakość przeprowadzanych analiz.

W roku 2023 Oddział Laboratoryjny wykonał łącznie 11 722 badań; w tym 9 213 badań próbek materiału biologicznego ludzkiego oraz 1 372 badań próbek wody, 900 badań próbek żywności oraz 237 badań środowiska pracy.

Sekcja Badań Mikrobiologicznych wykonywała badania mikrobiologiczne:

- materiału biologicznego ludzkiego (próbek kału) w kierunku pałeczek jelitowych z rodzaju Salmonella i Shigella (badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella i Shigella),
- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli,
- wody z pływalni,
- wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella spp.*,
- żywności.

Badania mikrobiologiczne wody przeprowadzane są w kierunkach: ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h i w temp. 36°C po 48 h, bakterie grupy coli i *Escherichia coli*, enterokoki, *Legionella*, *Pseudomonas aeruginosa*, gronkowce koagulazo-dodatnie.

Badania żywności wykonywane są w zakresie: wykrywania i oznaczania liczby gronkowców koagulazododatnich, *Listeria monocytogenes*, bakterii grupy coli i *Escherichia coli*, *Bacillus cereus*, *Enterobacteriaceae* oraz obecności *Salmonella spp.*

W zakresie badania próbek materiału biologicznego ludzkiego (badania kału) Sekcja Badań Mikrobiologicznych Oddziału Laboratoryjnego PSSE we Włocławku funkcjonuje jako laboratorium diagnostyczne, które zarejestrowane jest w Krajowej Izbie Diagnostów Laboratoryjnych pod numerem 395.

Laboratorium w 2023 roku przygotowywało do akredytacji nowy obiekt badań: badania mikrobiologiczne produktów kosmetycznych – oznaczenia w kierunku: *Pseudomonas aeruginosa*, *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Candida albicans*, liczby bakterii tlenowych mezofilnych, liczba drożdży i pleśni. Polskie Centrum Akredytacji potwierdziło kompetencje do wykonywania badań mikrobiologicznych produktów kosmetycznych i przyznało laboratorium certyfikat akredytacji.

Sekcja Badań Fizykochemicznych wykonywała badania fizykochemiczne:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wody z pływalni,
- czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Zakres wykonywanych badań fizykochemicznych wody obejmuje: mętność, indeks nadmanganianowy, potencjał redox, stężenie chloru (wolnego, ogólnego i związanego), stężenie jonu amonowego, pH, barwę, przewodność elektryczną właściwą, stężenie manganu, stężenie azotu azotynowego, stężenie azotu azotanowego, stężenie żelaza, sumaryczną zawartość wapnia i magnezu (twardość ogólna), badania sensoryczne (smak i zapach).

Zakres wykonywanych badań w środowisku pracy dotyczył narażenia pracowników na takie czynniki jak: natężenie hałasu i natężenie oświetlenia. Celem pomiarów była kontrola warunków pracy, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pracowników.

Oddział Laboratoryjny w zakresie wykonywania badań żywności pracuje w Zintegrowanym Systemie Badań Żywności dla woj. kujawsko-pomorskiego wraz z laboratoriami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu. Badania mikrobiologiczne żywności w 2023 r. zostały wykonane dla miasta Włocławek i powiatu włocławskiego oraz powiatów: aleksandrowskiego, lipnowskiego, radziejowskiego i rypińskiego. Badania mikrobiologiczne i fizykochemiczne wody przeprowadzono dla miasta Włocławek i powiatu włocławskiego oraz powiatów: lipnowskiego i rypińskiego. Badania mikrobiologiczne materiału biologicznego ludzkiego zostały wykonane w 2023 roku dla miasta Włocławek i powiatu włocławskiego oraz powiatów: aleksandrowskiego, lipnowskiego, rypińskiego.

System Zarządzania Laboratorium

W Oddziale Laboratoryjnym od 2005 roku funkcjonuje System Zarządzania, który obejmuje wszystkie sfery działalności laboratoryjnej oraz każdy etap procesu badania, od otrzymania zlecenia na badanie, aż do sporządzenia sprawozdania z badań. System Zarządzania funkcjonuje właściwie, co potwierdza certyfikat akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji w dniu 26.04.2005 r., ważny do 25.04.2025 r. Laboratorium posiada obszerną dokumentację związaną ze sterowaniem jakością badań. Dla wszystkich metod fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych opracowano szczegółowe plany wewnętrznego i zewnętrznego monitorowania ważności wyników badań, które określają sposób sterowania jakością, częstość analizy próbek kontrolnych oraz rodzaj i miejsce zapisu uzyskanych wyników badań. Oddział Laboratoryjny stosuje również zewnętrzną ocenę jakości badań poprzez uczestniczenie w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości.

Laboratorium poddawane jest corocznej ocenie zewnętrznej dokonywanej przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie. W 2023 roku kontrola auditorów PCA potwierdziła kompetencje personelu Oddziału Laboratoryjnego do wykonywania analiz badawczych. Dodatkowo uzyskano również akredytację na badania sensoryczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (smak i zapach) oraz badanie twardości

wody. Polskie Centrum Akredytacji potwierdziło również umiejętności laboratorium do przeprowadzania badań mikrobiologicznych produktów kosmetycznych i nadało mu akredytację.

13. Wnioski

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych była zróżnicowana, ale można ją uznać za stabilną. Nie odnotowano zdarzeń mogących zagrażać bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców miasta Włocławka. Podobnie jak w ubiegłych latach, nie przywleczono chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych.
2. Monitorowano sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i zakażeń występujących wśród osób przebywających w Polsce w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Prowadzono nadzór epidemiologiczny nad osobami przebywającymi w obiektach przeznaczonych do zakwaterowania dla cudzoziemców oraz realizację szczepień ochronnych u dzieci i osób dorosłych, przebywających aktualnie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Podmioty prowadzące działalność leczniczą posiadały opracowane i wdrożone do stosowania instrukcje postępowania oraz procedury sanitarno-higieniczne zapobiegające szerzeniu się zakażeń, które w miarę potrzeb na bieżąco aktualizowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i aktualne wytyczne.
4. Stan sanitarno-higieniczny, w tym techniczny większości skontrolowanych na terenie miasta Włocławka obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne oraz obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry.
5. Woda z wodociągu miejskiego we Włocławku, z wyjątkiem okresowego przekroczenia dopuszczalnej wartości jonu amonowego w wodzie z ujęcia Zawisłe, spełniała wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Mieszkańcy Miasta Włocławek korzystali z wody przydatnej do spożycia przez ludzi i bezpiecznej dla zdrowia.
6. Mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach, do właścicieli i zarządzających podmiotami leczniczymi, obiektami hotelarskimi, domami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi skierowano wystąpienia, przypominające o obowiązku wykonywania badań ciepłej wody użytkowej w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* W 3 obiektach na terenie miasta Włocławek stwierdzono skażenie bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* (na poziomie średnim w 2 domach pomocy społecznej i na poziomie wysokim w placówce opiekuńczo-wychowawczej).
7. Zarządzający wodociągami, pływalniami oraz kąpieliskami prowadzili prawidłowo kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wykonywano w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub w laboratoriach o zatwierdzonym systemie jakości, zgodnie z harmonogramami uzgodnionymi z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku.
8. Prowadzone działania kontrolne oraz wynikające z nich postępowania administracyjne przyczyniły się do poprawy warunków pracy pracowników zatrudnionych na terenie miasta Włocławka. Ustalenie rodzaju i poziomu zagrożeń na stanowiskach pracy pozwala dobrać odpowiednie środki ochrony zbiorowej oraz indywidualnej i stanowi skuteczne narzędzie przeciwdziałania chorobom zawodowym.
9. W zakładach produkcji żywności, obrotu żywnością i żywienia zbiorowego najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, utrzymania stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i sprzętu, braku do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych. Przedsiębiorcy odpowiedzialni za bezpieczeństwo zdrowotne żywności w większości przypadków usuwali nieprawidłowości niezwłocznie.
10. W ramach zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowano interwencje programowe i nieprogramowe wśród dzieci, młodzieży oraz społeczeństwa miasta Włocławka. Priorytetem były przedsięwzięcia związane z profilaktyką uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych w tym tzw. dopalaczy.

Kontynuowano również działania z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych i propagowania zasad zdrowego żywienia.

11. Laboratorium PSSE we Włocławku posiadające certyfikat akredytacji nadany przez Polskie Centrum Akredytacji w roku 2023 wykonywało analizy i badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach i na pływalniach, ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*, jakości zdrowotnej żywności, środowiska pracy, materiału biologicznego ludzkiego.

Włocławek, 04 marzec 2024 r.